

УДК:338.4

Лілія СТАСЮК

АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ ЛІКВІДНОСТІ І ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ НА ПРИКЛАДІ ПАТ «ХЗКПУ «ПРИГМА-ПРЕС»

Резюме. Обґрунтовано поняття платоспроможності і ліквідності підприємства, що забезпечує підтримку прийняття управлінських рішень у розвитку підприємства.

Досліджено показники ліквідності й платоспроможності машинобудівних підприємств. Обґрунтовано методикою аналізу показників ліквідності й платоспроможності машинобудівних підприємств, що розширює можливості для якіснішого аналізу та прогнозування діяльності підприємств.

Ключові слова: поточна платоспроможність, перспективна платоспроможність, ліквідність активу, ліквідність балансу, ліквідність підприємства.

Liliya STASYUK

ANALYSIS OF LIQUIDITY AND SOLVENCY INDICATORS BY THE EXAMPLE OF PJSC «KFPEP «PRYHMA-PRESS»

Summary. The concepts of solvency and liquidity of the enterprise, providing support of decision-making process in the enterprise development are substantiated. The liquidity and solvency indicators of machine-building enterprises are investigated. The methodology of the analysis of liquidity and solvency indicators of the machine-building enterprises, which expands the possibilities for better analysis and forecasting activity, is justified. The main objective of the financial potential of the company is to optimize financial flows in order to increase positive financial result. The main factor in shaping the financial capacity is the financial position of the enterprise. Determining the financial condition of the company and its optimization is one of the basic conditions for its successful development. Analysis of the financial condition of the company involves determining the estimated characteristics, choice of measurement methods and characterization of these features on certain principles, assessment of deviations from the standard, generally accepted values. The main target guideline of financial analysis is to assess and identify its stabilization and improvement reserves. A systematic and detailed analysis is needed in dynamics for economic prospective of the enterprise depends on the improvement of its financial position. It is researched that the concepts of liquidity and solvency differ, though they are interrelated. The financial condition of the company, as a factor in the formation of financial capacity is considered. The highest number of informative parameters that give accurate and unbiased picture of the enterprise financial condition, changes within assets and liabilities, while making payments to creditors for promptly identifying and eliminating weaknesses in financial activities and finding reserves for improvement of the company's solvency and financial situation is obtained.

Key words: current solvency, perspective solvency, asset liquidity, balance sheet liquidity, the liquidity of the company.

Постановка проблеми. В умовах посилення конкуренції між підприємствами все більшого значення набувають практичні підходи до аналізу показників ліквідності й платоспроможності. Адже фінансовий стан підприємства визначає конкурентноздатність, можливості ділового співробітництва, оцінює, наскільки гарантовані економічні інтереси самого підприємства і його партнерів у фінансовому й виробничому відношеннях.

В сучасних умовах господарювання підприємство має підвищувати ефективність виробництва, конкурентоспроможність продукції на основі ефективних форм господарювання та управління виробництвом, активізації підприємництва тощо. Все це загалом визначає важливість контролю за станом господарської діяльності підприємств. Саме тому аналіз показників ліквідності й платоспроможності підприємства є однією з головних умов його успішного розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивчення літературних джерел свідчить, що теоретичний базис наукових розвідок та практичних аспектів дослідження питань аналізу показників ліквідності й платоспроможності створено завдяки зусиллям вчених Базилінської О.Я., Білої О.Г., Гнип Н.О., Гончар О.І., Івахненко В.М., Мец В.О., Мірошник О.Ю., Мниха Є.В., Орлова О.О., Пічугіної Т.С., Рясних Є.Г., Савицької Г.В., Хрущ Н.А., Череп А.В., Шубіної С.В. та ін. Разом з тим, варто зауважити, що в існуючих літературних джерелах особливості аналізу показників ліквідності й платоспроможності опрацьовано недостатньо, адже в багатьох випадках розглядаються питання взагалі, без урахування особливостей діяльності машинобудівних підприємств.

Метою дослідження є розкриття теоретичних основ та методичних аспектів аналізу й оцінювання показників ліквідності й платоспроможності машинобудівних підприємств за допомогою бухгалтерського балансу Хмельницького ПАТ «ХЗКПУ «Пригма-Прес» за період 2010–2012 рр.

Виклад основного матеріалу. Головним завданням управління фінансовим потенціалом підприємства є оптимізація фінансових потоків з метою збільшення позитивного фінансового результату. Основним чинником формування фінансового потенціалу виступає фінансовий стан підприємства. Визначення фінансового стану підприємства та його оптимізації є однією з головних умов його успішного розвитку.

Аналіз фінансового стану підприємства передбачає визначення оцінювальних ознак, вибір методів їх виміру і характеристику цих ознак за визначеними принципами, оцінювання виявлених відхилень від стандартних, загальноприйнятих значень. Основною цільовою настановою аналізу фінансового стану є його оцінювання й виявлення резервів його стабілізації й поліпшення. Засобом реалізації даної установки є організація раціональної фінансово-економічної політики.

Вкрай потрібно систематично, детально й у динаміці аналізувати фінанси підприємства, оскільки від поліпшення фінансового стану підприємства залежить його економічна перспектива.

Провідними характеристиками фінансового стану підприємства є ліквідність та платоспроможність.

У вітчизняних та іноземних публікаціях існують різноманітні підходи до визначення економічного змісту поняття «ліквідність» та «платоспроможність». Аналізуючи трактування, які наводять учені в табл.1, можна дійти висновку, що в багатьох публікаціях не виділено різниці між цими поняттями, відповідно визначення практично однакові, що залишає питання сутності платоспроможності й ліквідності актуальним.

Слід зазначити, що більшість економістів дають визначення платоспроможності як здатності своєчасно і повністю виконувати свої платіжні зобов'язання, що впливають із торгових, кредитних та інших операцій грошового характеру.

Такі вчені, як М.С. Абрютіна, А.В. Грачов розглядають платоспроможність, як «достатність ліквідних активів для погашення в будь-який момент усіх своїх короткотермінових зобов'язань перед кредиторами» [1, с.20]. Помітно, що автори наголошують на ролі ліквідності для швидкого погашення короткотермінових кредитів і необхідність підтримання достатнього її рівня.

Бланк І.О. розглядає платоспроможність з огляду оптимального управління грошовими потоками, відзначаючи, що «платоспроможність – це можливість підприємства своєчасно розраховуватися по своїх поточних фінансових зобов'язаннях за рахунок оборотних активів різного рівня ліквідності» [2, с.178].

У своїх працях В.М. Мельник зазначає, що «платоспроможність – можливість своєчасно погасити свої платіжні зобов'язання наявними грошовими ресурсами» [3, с.178]. Тобто автор зосереджується на своєчасності погашення зобов'язань, також має на увазі повноту, достатність коштів у платника, але наголошує на платежах наявними засобами, що, на наш погляд, не зовсім виправдано. Варто доповнити, що платити по зобов'язаннях можна й у безготівковій формі, а також із використанням різних фінансових інструментів.

Вчені Болюх М.А., Мельник В.М., Тарасенко Н.В. вважають платоспроможність підприємства як найважливіший показник, який характеризує фінансовий стан підприємства [4, с.136]. Оцінювання платоспроможності проводиться на характеристиках ліквідності активів, що означає можливість перетворення активів у грошові кошти. При визначенні поняття платоспроможності ототожнюють з її показниками, цей підхід призводить до спотворення суті платоспроможності.

Тим не менш, ми вважаємо, що поняття ліквідності й платоспроможності відрізняються, хоча взаємопов'язані. Платоспроможність – визначений фінансовий стан підприємства, при якому воно вільно, повністю відповідає за своїми зобов'язаннями і таким чином здійснює повсякденну діяльність.

Таблиця 1

Визначення ліквідності та платоспроможності підприємства в літературних джерелах

Table 1

Definition of liquidity and solvency in the literature

Визначення ліквідності підприємства	Визначення платоспроможності підприємства	Автор, джерело
1	2	3
Здатність підприємства вчасно і без затримки сплачувати свої короткотермінові зобов'язання названо ліквідністю	Здатність своєчасно і повністю розраховуватись за своїми довготерміновими зобов'язаннями	10
Наявність оборотних коштів у розмірі, теоретично достатньому для погашення короткотермінових зобов'язань. Формальне перевищення (у вартісній оцінці) оборотних активів над короткотерміновими пасивами	Наявність у підприємства грошових коштів та їх еквівалентів, достатніх для розрахунку за кредиторською заборгованістю, що вимагає негайного погашення	11
Здатність цінностей легко перетворюватися в гроші, тобто в абсолютно ліквідні активи для своєчасного покриття всіх необхідних платежів	Здатність своєчасно виконувати свої зобов'язання, що впливають з торговельних, кредитних та інших операцій	14
Спроможність перетворювати свої активи на гроші для покриття всіх необхідних платежів. Безперешкодне перетворення майна на гроші	Наявність у підприємства коштів і їх еквівалентів, достатніх для розрахунку з кредиторською заборгованістю, що потребує негайного погашення	4
Здатність цінностей легко перетворюватися в гроші, тобто в абсолютно ліквідні активи. Це – здатність і швидкість підприємства перетворювати активи в гроші для покриття своїх необхідних платежів у міру настання їх термінів.	Можливість підприємства наявними грошовими ресурсами своєчасно погасити свої термінові зобов'язання	12
Полягає в можливості підприємства в будь-який момент розраховуватися за своїми зобов'язаннями (пасивами) за допомогою (за рахунок) майна (активів), яке швидко підприємство може продати, отримати грошові кошти і погасити заборгованість перед постачальниками, і банком щодо повернення кредитів перед бюджетом та позабюджетними централізованими фондами зі сплати податків та платежів, перед працівниками з виплати заробітної плати тощо	Характеризується достатньою кількістю оборотних активів підприємства для погашення своїх зобов'язань протягом року	13
Спроможність підприємства перетворювати свої активи на гроші без втрати їх ринкової вартості для покриття всіх необхідних платежів у міру настання їх термінів на швидкість здійснення цього перетворення	Наявність у підприємства коштів для погашення ним у встановлений термін і в повному обсязі своїх боргових зобов'язань, які впливають із кредитних та інших операцій грошового характеру, тобто це здатність підприємства виконувати свої зобов'язання	8

Закінчення Таблиці 1
End of the Table 1

1	2	3
Здатність підприємства швидко продати активи й оплатити свої зобов'язання	Здатність підприємства виконувати свої платіжні зобов'язання	5
Як ліквідність підприємства характеризує можливість надходження грошових коштів не лише за рахунок реалізації активів, а й за рахунок залучення додаткових зовнішніх коштів	Можливість безперебійної сплати боргів у відповідні терміни	9
Здатність цінностей легко перетворюватися в гроші, тобто в абсолютно ліквідні засоби	Здатність підприємства своєчасно виконувати свої зобов'язання	6

Поняття «платоспроможність» тісно пов'язане поняттям «ліквідність». Часто ліквідністю підприємства називають здатність своєчасно виконувати свої боргові зобов'язання залежно від розміру боргу та суми ліквідних активів.

За визначенням М.М. Бердар, Т.С. Пічугіна та групи авторів на чолі з М.Г. Чумаченком ліквідність – це здатність підприємства швидко конвертувати свої активи в грошові кошти, необхідні для нормальної фінансово-господарської діяльності та погашення короткотермінових зобов'язань підприємства [4, с.230; 5, с.274; 6, с.96, 98]. Це визначення підкреслює ефективність перетворення активів у кошти для потреб підприємства. М.Я. Коробов пише, що ліквідність – це здатність підприємства виконати свої фінансові зобов'язання перед усіма контрагентами і державою. Ліквідність також визначається можливістю розрахуватися за своїми зобов'язаннями протягом тривалого часу шляхом перетворення своїх активів у грошові кошти [7, с.362, 370].

Н.В. Тарасенко під ліквідністю розуміє «спроможність підприємства перетворювати свої активи на гроші без втрати їх ринкової вартості для покриття всіх необхідних платежів у міру настання їх термінів на швидкість здійснення цього перетворення» [8, с.262].

О.Я. Базилінська вважає, що «ліквідність підприємства характеризує можливість надходження грошових коштів не лише за рахунок реалізації активів, а й за рахунок залучення додаткових зовнішніх коштів», а платоспроможність розглядає як можливість безперебійної сплати боргів у відповідні терміни [9, с.85, 89].

На нашу думку, зазначене та поширене у вітчизняній економічній літературі визначення ліквідності як здатності своєчасно сплатити свої борги більше підходить до висвітлення суті його платоспроможності. У загальному значенні «ліквідність» означає здатність перетворення активів у грошові кошти швидко та без втрат ринкової вартості. Таким чином, ліквідність можна оцінити з двох сторін: по-перше, як час, необхідний для перетворення активів у грошову форму; по-друге, як ймовірність реалізувати актив і отримати визначену ринкову ціну.

Для забезпечення платоспроможності підприємства повинні дотримуватися двох головних ознак, які характеризують платоспроможність: наявність у достатній кількості коштів на поточному рахунку та відсутність відтермінованої кредиторської заборгованості.

Розрізняють два види платоспроможності: поточну (короткотермінову) та перспективну.

Поточна платоспроможність характеризує поточний стан розрахунків на підприємстві та аналізується на основі даних про його фінансові потоки: приплив грошових коштів має забезпечити покриття поточних зобов'язань підприємства. Крім того, поточна платоспроможність характеризує спроможність підприємства сплатити свої поточні зобов'язання негайно або в найближчому майбутньому. Саме тому це поняття тотожне ліквідності підприємства.

Перспективна платоспроможність аналізує можливість підприємства у середньотерміновій та довготерміновій перспективі вчасно розрахуватися за своїми зобов'язаннями. Крім того, це поняття тісно пов'язане із поняттям фінансової стійкості підприємства та залежить від оптимального розміщення його активів і джерел їх формування.

Існує багато причин неплатоспроможності підприємства, серед яких: помилки в розрахованих планових обсягах виробництва, реалізації продукції та її собівартості; помітне підвищення собівартості продукції, на яке вчасно не зреагували; невиконання планових завдань з виробництва та реалізації продукції, порушення їх структури та асортименту; зниження якості продукції; неплатоспроможність з різних причин самих покупців та замовників; інфляційні процеси і зміни у податковій політиці; втрата каналів реалізації продукції, постійних покупців та ін.

Ліквідність розглядають як здатність цінностей легко перетворюватися в гроші, абсолютно ліквідні засоби.

В економічній літературі розрізняють ліквідність активів, ліквідність балансу і ліквідність підприємства. Здатність і швидкість підприємства перетворювати активи в грошову форму для погашення своїх зобов'язань прийнято вважати ліквідністю активів.

Ліквідність балансу ґрунтується на рівновазі активів і пасивів та показує ступінь покриття зобов'язань підприємства його активами, термін перетворення яких на грошові кошти відповідає терміну погашення зобов'язань.

Під ліквідністю підприємства розуміють наявність оборотних коштів у розмірі, теоретично достатньому для погашення короткотермінових зобов'язань. Якщо процес виробництва й реалізації продукції відбуваються в нормальному режимі, то грошових коштів, які надходять від покупців продукції, буде достатньо для погашення короткострокових зобов'язань. Засторога щодо порушення термінів погашення означає, що не виключені збої в надходженні грошових коштів від дебіторів, проте в будь-якому випадку вони надійдуть і їх буде в достатній кількості для розрахунків з кредиторами. Саме тому ліквідність – це мобільність підприємства, його спроможність за рахунок не лише внутрішніх, а й зовнішніх джерел оперативного знаходити резерви платіжних коштів, необхідних для погашення боргів, і постійно підтримувати рівновагу між обсягами й термінами перетворення активів у грошову форму та обсягами й термінами погашення зобов'язань.

Залежно від рівня ліквідності активи підприємства поділяють на такі групи:

Найбільш ліквідні активи (A1) – це суми за всіма статтями коштів та їх еквівалентів, короткотермінові фінансові вкладення, цінні папери, які можна прирівняти до грошей (рядки 150, 220, 230, 240 другого розділу активу балансу).

Середньоліквідні активи (A2) – це активи, для перетворення яких на грошові засоби потрібен деякий час. Включають дебіторську заборгованість, отримані векселі (рядки 160 до 210 включно), а також готову продукцію та відвантажені товари (рядки 130, 140).

Низьколіквідні активи (A3) – запаси, дебіторська заборгованість, витрати майбутніх періодів, інші оборотні активи (рядки 100, 110, 120, 130, 140, 250, 270).

Важколіквідні активи (A4) – це активи, які передбачено використовувати в господарській діяльності протягом тривалого періоду (рядок 080).

Пасиви балансу групуються відповідно до зростання термінів погашення зобов'язань і розміщуються в порядку збільшення цих термінів.

Найбільш термінові зобов'язання (негайні) (П1) – поточні зобов'язання та короткотермінова кредиторська заборгованість (рядки від 530 до 610 включно).

Короткотермінові пасиви (П2) – це короткотермінові кредити банків, поточна заборгованість за довготерміновими зобов'язаннями, векселі видані, доходи майбутніх періодів (рядки 500, 510, 520, 630) до року.

Довготермінові пасиви (П3) – це сума довготермінових зобов'язань (рядок 480).

Постійні (стійкі) пасиви (П4) – зобов'язання перед власниками з формування власного капіталу; забезпечення наступних витрат і платежів (рядки 380, 430).

Баланс вважається ліквідним, якщо виконуються такі умови:

$$A1 \geq P1; A2 \geq P2; A3 \geq P3; A4 \leq P4.$$

На ПАТ «ХЗКПУ «Пригма-Прес» ці рівності виконуються, що свідчить про те, що баланс підприємства є ліквідним.

Головна характеристика ліквідності – це формальне перевищення у вартісній оцінці оборотних активів над поточними пасивами. Основним показником ліквідності є робочий капітал, який визначається в абсолютних показниках. Робочий капітал на ПАТ «ХЗКПУ

«Пригма-Прес» – це величина оборотних коштів, що залишиться у підприємства після розрахунків за короткотерміновими зобов'язаннями і цей показник у 2012 році становив 7489 тис. грн. Результати підрахунків показників наведено в табл.1.

Достатнім вважається, якщо величина робочого капіталу перевищує 30% загального обсягу оборотних активів підприємства. Зростання показника за інших однакових умов розглядається як позитивна тенденція. На ПАТ «ХЗКПУ «Пригма-Прес» помітне стрімке збільшення показника робочий капітал, що є позитивним явищем.

Таблиця 2

Показники ліквідності і платоспроможності ПАТ «ХЗКПУ «Пригма-Прес» за 2010–2012 роки

Table 2

Liquidity ratios and solvency of PJSC «HZKPU «Pryhma-Press» for the years 2010–2012

Показники	2010 рік	2011 рік	2012 рік	Абсолютна зміна 2012 року до 2010 року
Робочий капітал, тис. грн.	6290	6848	7489	1199
Ефективна заборгованість, тис. грн.	1138	1366	1358	220
Коефіцієнт поточної ліквідності	4,738	4,941	4,699	0,039
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,332	0,250	0,381	0,049
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,169	0,136	0,242	0,073
Маневреність робочого капіталу	0,032	0,018	0,050	0,018
Коефіцієнт захищеного періоду, днів	189	245	240	51

Другим абсолютним показником ліквідності є величина ефективної заборгованості, яка показує частину поточних зобов'язань, що можуть бути покриті за рахунок надходжень від подальшої діяльності підприємства. Стрімке збільшення цього показника на 220 тис. грн. від 1138 тис. грн. у 2010 році до 1358 тис. грн. у 2012 році є свідченням збільшення обсягів діяльності в динаміці років, підвищення частки поточних зобов'язань, яку в змозі покрити підприємство, що є позитивною тенденцією.

Аналіз ліквідності підприємства проводиться на основі відносних коефіцієнтів. Для детального оцінювання важливо звертати увагу на якісний склад показників, так як у різних джерелах назви коефіцієнтів не збігаються.

Коефіцієнт поточної ліквідності на ПАТ «ХЗКПУ «Пригма-Прес» збільшився з 4,738 у 2010 році до 4,699 у 2012 році. Це означає, що робочий капітал додатний і частина довгострокових активів профінансована за рахунок довготермінового капіталу, а, отже підприємство не порушує правила фінансування, йому не загрожує неплатоспроможність.

Коефіцієнт швидкої ліквідності дає уявлення про очікувану платоспроможність підприємства в короткотерміновому періоді, а саме в періоді, який дорівнює середній тривалості одного обороту дебіторської заборгованості за умови її своєчасного погашення. Коефіцієнт швидкої ліквідності на ПАТ «ХЗКПУ «Пригма-Прес» протягом останніх років нестійкий, однак помітне збільшення з 0,332 у 2010 році до 0,381 у 2012 році. Тобто це є свідченням, що в короткотерміновому періоді ПАТ «ХЗКПУ «Пригма-Прес» не матиме проблем з розрахунками.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності показує, яку частину поточних зобов'язань підприємство може погасити миттєво. На досліджуваному підприємстві цей коефіцієнт коливається 0,1–0,2. Збільшення коефіцієнта абсолютної ліквідності з 0,169 у 2010 році до 0,242 у 2012 року безперечно є позитивною тенденцією. Адже прийнято вважати достатнім значення цього показника вище за 0,2–0,5, тобто 20–50% своїх короткотермінових боргів підприємство може погасити водночас. Оптимальною вважається ситуація, коли показник абсолютної ліквідності знаходиться на рівні 0,2. У ПАТ «ХЗКПУ «Пригма-Прес» у 2012 році коефіцієнт абсолютної ліквідності досягає цієї межі.

Маневреність робочого капіталу показує, яку частину становлять абсолютно ліквідні активи у робочому капіталі, що забезпечує свободу фінансового маневру. За його величиною

можна судити про фінансову незалежність підприємства, про здатність підприємства не опинитися в становищі банкрута у випадку тривалого технічного переозброєння або інших труднощів. Чим вище цей коефіцієнт, тим нижче ризик. Для оцінювання ліквідності використовують також коефіцієнт захищеного періоду – це час, за який підприємство може здійснювати поточну операційну діяльність за рахунок ліквідних активів, не залучаючи додаткових джерел фінансування. Цей коефіцієнт показує, скільки днів підприємство зможе існувати при форс-мажорних обставинах. Цей показник є хорошим для досліджуваного підприємства, так як при форс-мажорних обставинах підприємство може працювати за даними розрахунків у 2012 році 240 днів, що на 51 день більше, ніж у 2010 році.

При аналізі платоспроможності варто приділяти велику увагу показникам довготермінового фінансового забезпечення. Перераховані коефіцієнти свідчать про покриття необоротних активів довготерміновим капіталом та характеризують рівень дотримання фінансової рівноваги підприємства у коротко- та довготерміновому періодах.

Зіставляючи фактичні показники оцінювання ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості й стабільності підприємства з наведеними нормативними значеннями, можна зробити висновок про відповідність фактичних значень оцінних показників стану ліквідності, платоспроможності й фінансової стійкості нормативним значенням, а, отже, – про необхідність та резерви поліпшення відповідних складових оцінювання фінансового стану.

Слід наголосити, що всі показники фінансового стану підприємства перебувають у взаємозв'язку та взаємозумовленості. Тому оцінити реальний фінансовий стан підприємства можна тільки на підставі використання належного комплексу показників з урахуванням впливу на них різних факторів.

На ПАТ «ХЗКПУ «Пригма-Прес» стійкий фінансовий стан. Даний висновок можна зробити на основі проведеного аналізу. Як свідчать результати дослідження підприємство не порушує правила фінансування, йому не загрожує неплатоспроможність. Фінансова діяльність ПАТ «ХЗКПУ «Пригма-Прес» має бути спрямована на забезпечення систематизованого надходження й ефективного використання фінансових ресурсів, дотримання розрахункової й кредитної дисципліни. Адже фінансовий стан – це одна з найважливіших характеристик діяльності кожного підприємства. Для повнішого оцінювання варто додатково проводити дослідження з аналізу рентабельності та ділової активності підприємства.

Проведені дослідження показали, що у сучасній літературі існує два підходи до поняття ліквідності. В одному з них під ліквідністю розуміється здатність підприємства сплачувати свої поточні зобов'язання. Цей підхід дуже схожий до викладеного підходу вивчення поняття платоспроможності. При іншому підході, ліквідність – це готовність, а головне – швидкість, з якою поточні активи можуть бути перетворені в кошти.

У ході дослідження ми встановили, що поняття платоспроможності розглядається вченими з поняттям ліквідності. Деякі автори вважають платоспроможність і ліквідність рівнозначними за сутністю поняттями. Однак ми вважаємо, що ці поняття різні, хоча й взаємозалежні. Платоспроможність – визначений фінансовий стан підприємства, при якому воно вільно, повністю відповідає за своїми зобов'язаннями. Ліквідність – оцінювальний показник платоспроможності, що визначає здатність підприємства бути платоспроможним. Від ступеня ліквідності балансу залежить платоспроможність суб'єкта.

Результатом проведеного дослідження є отримання найбільшої кількості інформативних параметрів, що дають точну й об'єктивну картину фінансового стану підприємства, змін у структурі активів і пасиву, у розрахунках з кредиторами, щоб своєчасно виявляти й усувати недоліки у фінансовій діяльності й знаходити резерви поліпшення фінансового стану підприємства, його платоспроможності. Після проведення такого дослідження можна розробляти проєкцію на найближчу чи більш віддалену перспективу, тобто очікувані параметри фінансового стану.

Висновки. Головним чинником формування фінансового потенціалу виступає фінансовий стан підприємства. Різними можуть бути методи фінансового аналізу підприємств, проте можна сформулювати принциповий підхід до визначення потенціалу підприємства поза залежністю від сфер ділової активності. Обґрунтована методика оцінювання фінансового потенціалу дозволяє інтегрувати різноманітні й часто різнонаправлені за напрямом зміни

показників. Вона розширює можливості для більш якісного і надійного аналізу та прогнозування їх діяльності й кількісного виміру фінансових перспектив.

Conclusions. The main factor in shaping the financial capacity is the financial position of the enterprise. Methods financial analysis can be different, but a principled approach to the calculation of basic performance indicators of financial capability can be created. This would justify further research as to the methodology of assessing the financial capacity to integrate differently directed changes of indicators, it empowers for better and reliable analysis and prediction of their activity and quantitative measurement of financial perspectives.

Використана література

1. Абрютіна, М.С. Аналіз фінансово-економічної діяльності підприємства: учеб. пос. [Текст] / М.С. Абрютіна, А.В. Грачев. – 3-е изд., перераб. и доп. – М.: Дело и сервис, 2001. – 266 с.
2. Бланк, И.А. Основы финансового менеджмента [Текст] / И.А. Бланк. – В 2-х т. – Т.1. – К.: Эльга, 1999. – 590 с.
3. Мельник, В.М. Основы економічного аналізу [Текст] / В.М. Мельник. – Ірпінь, 2001. – 182 с.
4. Економічний аналіз: навч. посібник [Текст] / М.А. Болух та ін.; за ред. М.Г. Чумаченка. – 2-вид., перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2003. – 555с.
5. Бердар, М.М. Фінанси підприємств: навч. посіб. [Текст] / М.М. Бердар. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 352 с.
6. Пічугіна, Т.С. Фінансовий аналіз у схемах і таблицях: навчальний посібник [Текст] / Т.С. Пічугіна, С.В. Шубіна, О.Ю. Мірошник. – Львів, Новий Світ – 2000. – 2001. – 326 с.
7. Коробов, М.Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств: навч. посіб. [Текст] / М.Я. Коробов. – 2. вид., стереотип. – К.: Знання КОО, 2001. – 378 с.
8. Тарасенко, Н.В. Економічний аналіз діяльності промислового підприємства: навч. посібник для студ. екон. спец. вищих навч. закл. [Текст] / Н.В. Тарасенко. – 2. вид., стер. – К.: Алерта, 2003. – 486 с.
9. Базілінська, О.Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика. – 2-ге вид: Навч. посіб. [Текст] / О.Я. Базілінська. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 328с.
10. Уткин, Э.И. Финансовый менеджмент: учебник для вузов [Текст] / Э.И. Уткин. – М.: Зеркало 1998. – С.216.
11. Ковалев, В.В. Введение в финансовый менеджмент [Текст] / В.В. Ковалев. – М.: Финансы и статистика, 2000. – 768 с.
12. Лахтіонова, Л.А. Фінансовий аналіз сільськогосподарських підприємств: навч. посібник [Текст] / Л.А. Лахтіонова. – К.: КНЕУ, 2004. – 368 с.
13. Фролова, Т.О. Фінансовий аналіз: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. і практ. Завдань, для студ. вищих навч. закл. [Текст] / Т.О. Фролова. – К.: Видавництво Європейського ун-ту, 2005. – 252 с.
14. Філімоненко, О.С. Фінанси підприємств: навч. посіб. [Текст] / О.С. Філімоненко. – К.: МАУП, 2004. – 288 с.